

In 1873 was voor J.J. Cremer geen productief jaar. Hij schreef het gedicht "t eerste kiend", en de novelle "t hart op de veluw". Verder werkte hij aan een nieuw toneelstuk, maar deze heeft hij niet voltooid. Waarschijnlijk was hij er niet tevreden over. Enkele brieven uit 1873 zijn bewaard gebleven, zoals die aan Fr. Haverschmidt, G. van Tienhoven en M.H. van Lee.

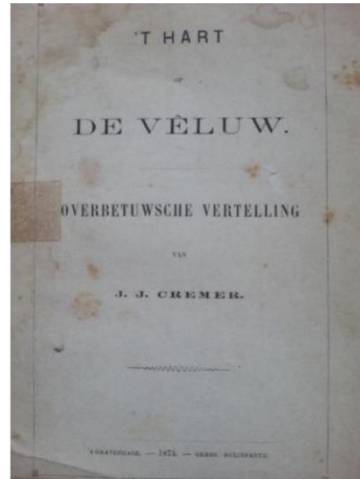
'T ERSTE KIEND.

En 't stoel bij de vuurploat zit duttend 'en sloof,
Ze is krom hoast van smerte, vroeg oud, bijkant doof.
'En man en zes kienders die goengen hoar veur,
Eén schat bleef hoar over: heur zon en heur fleur.

Kiek, vorschend goan de oog' nou ien 't kaemerken rond.
— Woar was ze, die stark heur oan 't léven nog bond?
— Och, josa! 't zal zoo wézen: ien 't lommerig pad,
— Doar plukt ze veur moeder 'en bluumpken of wat.

En buuten, — welzeker, ien 't blomhof, doar stond
Mooi Rika; en 'k weet, wat ze'r zocht dat ze 't vond,

1

In 1873 verscheen de, in de jaren 1871-1872, geschreven roman Hanna de freule. Hanna de freule gaat door voor de eerste sociale roman in Nederland. Cremer beschrijft daarin de botsing tussen arbeid en kapitaal.

HANNA DE FREULE

DOOR

J. J. CREMER

EERSTE DEEL

AMSTERDAM — G. L. FUNKE — 1873

Wat we verder van hem weten is dat hij herbenoemd werd tot bestuurslid van Oefening kweek kenniss in Den Haag.

Op verzoek van den Voorzitter worden de Stemmers
opgenomen door de heeren Opdam en Vogel.

Bij de eerste Stemming wordt de heer W. D. van
Stokum met 10 Stemmen verkozen. Hij verklaart
zich die keuze te laten welgevallen. De heer Greve,
die 6 Stemmen op zich verenigd zag, verzocht bij de
volgende Stemming niet meer in samenwerking te
komen.

Bij de tweede Stemming wordt de heer J. J.
Cremer, die bij de eerste 7 Stemmen ^{betreft} had, met 13
Stemmen verkozen. Hij zal van die keuze
de heer Kennid worden geroep. De heeren van Stokum en
Cremer zullen aftraden in 1877.

Op het gebied van liefdadigheid ondersteunde hij het gezin van de overleden stadsbesteller Fraterman. Fraterman was actief geweest voor de Brielse commissie, maar stierf onverwacht. Cremer startte de actie onder de naam Arm maar eerlijk.

ARM MAAR EERLIJK

was de ruim 60-jarige stadsbesteller **FRATERMAN**. Ten behoeve van de Brielsche Monumenten enz. haalde hij in den vorigen winter eenige duizende guldens aan de woningen van 's Gravenhages ingezetenen op. — En nooit was er een centje te min; en altijd was hij vlug en bekwaam.

„Wat 'en rijkdom, meubler!" zei hij wel eens. Maar — 't was Fraterman genoeg dat hij voor vrouw en kroost een matig stuk brood kon verdienen. Helaas! nu kan hij 't niet meer, want een zwaar gevalle kou nam hem weg van de zijnen, terwijl hij een bitter bedroefde vrouw met haar kinderen in zeer hulpbehoevende omstandigheden achterlaat.

En met vertrouwen komen wij nu een **helfdegift** voor die weduwe en hare kinderen vragen, omdat — vooral in deze dagen, zeker velen met ons gaarne het woord zullen waar maken: dat er zegen blijft op het huis van den eerlijken arme. (5625)

Dankbaar zullen de **helfdegaven** vermeld worden door

Mr. M. A. DE ROUVILLE,
Koninginnegracht 39.

Mr. H. M. VAN ANDEL,
Heerengracht 44.

J. J. CREMER,
2de Van den Boschstraat 26.

Van 19 juni tot 18 juli was hij met zijn vrouw en dochters op vakantie in Zwitserland. Via Koblenz bezocht hij o.a. Bazel, Luzern, Interlaken, Geneve. Via Heidelberg en Bonn keerde hij terug naar Den Haag.

Het aantal voordrachten dat hij gaf was beperkt. Hij trad op in Haarlem, Amsterdam, Leeuwarden, Den Haag en Assen.

— Hoe vele lezingen aan het Leeuwarder publiek ook dezen winter weder worden aangeboden, toch zullen zij, naar wij vertrouwen, met belangstelling vernemen, dat de heer J. J. **Cremer** eerstdaags hier in de zaal van den heer v. d. Wielen optreden en zijne keurige novelle *Oan 't kleine Rivierke* voordragen zal, die laatstelijk tot drie malen toe door hem in het lokaal *Odeon* te Amsterdam is ten beste gegeven. Wie ook bij de Leeuwarders een woord van aanbeveling noodig heeft, niet de heer **Cremer**, die nu reeds jaar op jaar hier kwam en zijne talenten op toenemende wijze zag waarderen. Ons doel is dan ook slechts het publiek voor te bereiden op een avond, die ontegenzeggelijk een groot genot zal opleveren.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Haarlem, 15 Januarij. In eene gisteren-avond in den Nieuwen Schouwburg alhier gehouden buitengewone vergadering der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen trad als spreker op de heer J. J. **Cremer**, van 's Gravenhage. Met zijn eigenaardig talent droeg hij de overbetuwsche novelle „Aon 't kleine Rivierke” voor, en hij werd door de in buitengewoon groot aantal opgekomen leden met hunne dames tot het einde toe met onverdeelde aandacht en belangstelling gevolgd.

www.jacobcremer.nl

Laatst bijgewerkt: 20 december 2023.

Gepubliceerd op Facebook 23 december 2023.